

ברכות הדלקת הנרות

בלילה ראשונה מברך שלושת הברכות דלהלן: להדליק, שעשה נסים, ושהחיינו. ובשאר הלילות, מברך רק שתיים הראשונות.

לְשֵׁם יַחֲוֹד קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁבְיַנְתִּיה

בְּרִיךְ אֶתְהּ יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר
שֶׁל־חֲנֻכָּה:

ועונים אָמֵן

בְּרִיךְ אֶתְהּ יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבּוֹתֵינוּ, בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן
הַזֶּה:

ועונים אָמֵן

בְּרִיךְ אֶתְהּ יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
שֶׁהַחַיִּנוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה:

ועונים אָמֵן

אחרי גמר הברכות, מתחיל להדליק, ואומר:

הַנְּרֹת הַלֵּלוּ אֲנוּ מְדַלִּיקִין, עַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנְּסִים וְעַל הַנְּפִלְאוֹת, שֶׁעָשִׂיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה, עַל-יְדֵי כְּהֲנִיף הַקְּדוֹשִׁים. וְכָל שְׁמוֹנַת יָמֵי חֲנֻכָּה, הַנְּרֹת הַלֵּלוּ קֹדֶשׁ הֵם, וְאֵין לָנוּ רְשׁוּת לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן, אֲלֵא לְרֵאוֹתָן בְּלִבָּד. כִּדֵּי לְהוֹדוֹת לְשִׁמְךָ, עַל נְפִלְאוֹתֶיךָ וְעַל נְסִיךָ וְעַל יְשׁוּעוֹתֶיךָ:

יש נוהגים להוסיף ולומר מזמור זה

מִזְמוֹר, שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: אֲרוֹמַמְךָ יְהוָה כִּי דָלִיתָנִי. וְלֹא-שִׁמַּחְתָּ אִיבֵי לִי: יְהוָה אֱלֹהֵי. שׁוּעַתִּי אֱלֹהֶיךָ וְתִרְפְּאֵנִי: יְהוָה, הָעֲלִיתָ מִן-שָׂאוֹל נַפְשִׁי.

הנרות הללו וכו' כמו שהובא בפנים, כן הוא במסכת סופרים שהעתיקו הרא"ש והמרדכי פרק במה מדליקין, בלי תוספת ומגרעת. בתחילה, ישועה, שהושיענו מיד צר. ואח"כ נסים, נס המצאת פך השמן. ואח"כ נפלאות, שנעשה פלא בשמן חוץ לטבע, שהדליק שמונה ימים. ואמר לאבותינו לבד [כוונתו לאפוקי מהנוסחאות "עמנו ועם אבותינו". יב"ן], כי נס השמן היה לאבותינו שלא נתבטלו ממצות הדלקת המנורה כאשר עבר אונסם. וסיים בה על נפלאותיך, הקדים העיקר העיקר גבי הודאה, משא"כ בפתיחה סדר הדברים מונה והולך. וכתבו הרא"ש והמרדכי שם, שהר"ם היה אומר. ובזה ניחא שינוי נוסח הנרות מנוסח על הנסים שבתפלה, דשם פירט כל המעשה, הן מהצלת השעבוד הן מגבורות שנתגברו הן מהעמדת דת האמת על תילו ודוק:

(מדברי מהרי"ץ ב"עץ-חיים")

חֵייתָנִי מִיַּרְדֵי־בוֹר: זָמְרוּ לַיהוָה חֲסִידָיו, וְהוֹדוּ לְזִכֹּר
 קֹדְשׁוֹ: כִּי רָגַע בְּאָפוֹ, חַיִּים בְּרַצוֹנוֹ. בְּעָרַב יָלִין בְּכִי,
 וּלְבַקֵּר רָנָה: וְאָנִי אֶמְרָתִי בְשִׁלוֹי. בַּל־אֲמוֹט לְעוֹלָם:
 יְהוָה, בְּרַצוֹנְךָ הֶעֱמַדְתָּה לְהַרְרִי עֵז. הַסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ,
 הָיִיתִי נִבְהָל: אֲלִיךָ יְהוָה אֶקְרָא. וְאֶל־אֲדֹנָי אֶתְחַנֵּן:
 מִה־בִּצַע בְּדָמַי, בְּרַדְתִּי אֶל שַׁחַת. הַיּוֹדֶךָ עֶפְרָה, הַיִּגִיד
 אֲמַתְךָ: שָׁמַע יְהוָה וַחֲנִנִי. יְהוָה, הֲיִיה עֵזֶר לִי: הִפְכַת
 מִסַּפְדִּי, לְמַחּוֹל לִי. פִּתַּחְתָּ שַׁקִּי, וַתֹּאזְרֵנִי שְׂמֵחָה:
 לְמַעַן יִזְמַרְךָ כְּבוֹד, וְלֹא יִדָּם. יְהוָה אֱלֹהֵי, לְעוֹלָם
 אֲוַדְךָ:

פיוט נאה ויאה לזמרו אחר ההדלקה, לקוח מסידורי אשכנז. וענינו לשבח לה' יתברך על העבר שהצילנו מארבע גליות, מצרים, בבל, פרס, ויוון. ולבקש על העתיד, שימהר קץ ישועתינו בקרוב אכ"ר. ושם מחברו מרדכי חתום בראשי הבתים.

תכון בית תפילתי. תבנה בית המקדש, על שם שנאמר (ישעיה נ"ו, ז') "כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים": מצר המנבח, האויב הנובח ר"ל מגדף כלפי מעלה:

בְּלֵעֹז צוֹר יִשׁוּעָתִי, לְךָ נָאָה לְשִׁבְחָה.
 תִּכּוֹן בֵּית תְּפִלָּתִי, וְשֵׁם תּוֹדָה נִזְבַּח.
 לַעַת תִּכְיֶן מִטְבַּח, מִצָּר הַמְּנַבַּח.
 אִז אֶגְמוֹר, בְּשִׁיר מְזֻמּוֹר, חֲנֻכַּת הַמְּזַבַּח:

מלכות עגלה, מצרים, שנאמר (ירמיה מ"ו, כ') "עגלה יפיפיה מצרים": הסגולה, עם ישראל: מצולה, כלומר למצולה:

וְעוֹת שְׁבַעָה נַפְשֵׁי, בְּיָגוֹן כַּחֲסֵי כְּלָה.
 חַיִּי מִרְרוּ בְּקִשְׁי, בְּשַׁעְבוֹד מַלְכוּת עֵגְלָה.
 וּבִידוֹ הַגְּדוּלָה, הוֹצִיא אֶת הַסְּגָלָה.
 חֵיל פִּרְעָה, וְכָל זֶרְעוֹ, יִרְדּוּ כְּאֶבֶן מְצוּלָה:

סדר הדלקת נרות חנוכה

יג

וְבִיר קָדְשׁוֹ הֵבִיאֲנִי, וְגַם שֵׁם לֹא שָׁקַטְתִּי.
 וּבֹא נֹגֵשׁ וְהַגְלֵנִי, כִּי זָרִים עֲבַדְתִּי.
 וַיִּיזְרַעַל מְסַכְתִּי, כַּמַּעַט שֶׁעֲבַרְתִּי.
 קֵץ בָּבֶל, זָרְבָבֶל, לְקֵץ שִׁבְעִים נוֹשְׁעֵתִי:

נְרוֹת קוֹמַת בְּרוֹשׁ בְּקֶשׁ, אֲגִי בֶן הַמְדָתָא.
 וְנִהְיְתָה לוֹ לְמוֹקֵשׁ, וְגִאֲוָתוֹ נִשְׁבְּתָה.
 רֹאשׁ יְמֵינִי נִשְׂאָתָה, וְאוֹיֵב שְׁמוֹ מְחִיתָ.
 רַב בְּנָיו, וְקִנְיָנָיו, עַל הָעֵץ תִּלִּיתָ:

וְרָנִים נִקְבְּצוּ עָלַי, אֲזֵי בִימֵי חֲשֹמְנִים.
 וּפְרָצוּ חוֹמוֹת מַגְדָּלִי, וְטַמְאוּ כָל הַשְּׁמָנִים.
 וּמְנוֹתַר קִנְקֵנִים, נַעֲשֶׂה גַם לִשְׁוֹשְׁנִים.
 בְּנֵי בִינָה, יְמֵי שְׁמוֹנָה, קִבְּעוּ שִׁיר וּרְנָנִים:

וְאִשׁוּף אֶרְוַע קְדָשְׁךָ, וְקָרַב קֵץ הַיְשׁוּעָה.
 נִקּוּם נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ, מֵאִמָּה הָרַשְׁעָה.
 כִּי אֲרַכָּה לָנוּ הַשָּׁעָה, וַאֲיִן קֵץ לִימֵי הָרַעָה.
 דַּחַה אַדְמוֹן, בְּצֵל צֶלְמוֹן, הָקַם לָנוּ
 רוּעִים שְׁבַעָה:

אדמון, הוא אדום: צלמון,
 חושך, כמו צלמות, צל
 מות: רועים שבעה, אדם,
 שת, מתושלח, אברהם,
 יעקב, משה ודוד,
 כדאיתא במסכת סוכה
 דף נ"ב ע"ב:

